

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.).

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XIX.

V Celovcu, 13. junija 1900.

Štev. 24.

Državni zbor — zaključen!

V minulem tednu je državni zbor imel tri seje, a na to se je vsled obstrukcije Čehov zaključil. Čehi so zahtevali, naj se jim dá zadoščenje ter umakne znani Kindingerjev ukaz. Vlada tega ni storila, ker levica ni hotela privoliti v to. Prvi dve seji sta bili mirni. Med strankami so se vršila razna pogajanja. — Desnica se je razbila in sicer po samovoljnosti Poljakov, oziroma njihovega voditelja vit. Javorskega. Poljaki so se pridružili levici z namenom, da udušijo češko obstrukcijo. A sedaj je položaj bil le še slabši! V petek se je začelo z burno obstrukcijo na razne načine; z razbijanjem, vpitjem itd. so Čehi onemogočili zborovanje. Povod tej viharji obstrukciji je bilo to, da je hotela levica s Poljaki zoper voljo Čehov rešiti razne točke dnevnega reda, zlasti proračunski provizorij. — Seja je trajala od 1. ure popoldne do 1/2. po noči. Ob tem času je prišel v zbornico minister Körber, ki je bil tisti večer trikrat pri cesarju, mu poročat o položaju. V cesarjevem imenu je naznanil, da je zasedanje državnega zbora zaključeno! To naznanilo je poslance zelo presenetilo. — Delovanje drž. zbora je tako zopet pretrgano. Kako si vlada pomaga, ali s § 14., ali bo razpustila državni zbor, še ni znano. Pravijo tudi, da se imajo vršiti nova pogajanja med Čehi in Nemci. — Ker se je desnica razbila, so se združili slovanska krščansko-narodna zveza, češki veleposestniki in nemško katoliško središče v ožjo zvezo.

Enajsti občni zbor

katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem dné 7. junija 1900.

Občni zbor, ki se je to leto vršil v dvorani društva rokodelskih pomočnikov v Celovcu, je bil srednje obiskan. Z ozirom na važen namen naših shodov bi želeli pač več zanimanja in udeležbe! — Kot vladni zastopnik je bil navzoč c. kr. deželne vlade tajnik gosp. Janez pl. Rainer-Harbach. Došle je pozdravil predsednik g. Gr. Einspieler s pristranimi besedami, predstavil g. vladnega zastopnika ter spregovoril nekoliko o namenu društva.

O društvenem delovanju v minulem letu je poročal tajnik Rozman:

Poročati mi je o društvenem delovanju v minulem letu, t. j. od 18. maja l. l. do danes. Minulo leto sicer nismo imeli nobenih volitev, a bilo je vkljub temu bojno leto. V „Gemeinbürgerschaft“-i zbrani Nemci so nam vnovič napovedali boj v svojem znanem binkoštnem programu, razglašenem lanske binkošti. Kar je vskliknil znani naš nasprotnik dr. Steinwender na slovitnem nemškem „volkstags-u“ v Celovcu dné 11. jul. 1897, to je kratka vsebina tudi tega programa: „Wir Deutsche sind ein Herrenvolk und zur Herrschaft müssen wir kommen.“ Za Nemce vse — Slovincem nobene pravice, nobene koristi, marveč le dolžnosti, to je strmljenje naših narodnih nasprotnikov. To pokazali so tudi v onem pismu, s katerim nam hočejo kratkomalo prečrtati in vzeti vse one drobtine, ki smo si jih po dolgem naporu priborili! Zoper te težnje se boriti, braniti, kar je našega, priboriti si one pravice, katere so nam z jamčene po postavah, a katere se nam še vedno odrekajo, to je naloga našega društva!

Društvo je minulo leto napravilo sledeče shode: 1. Na Brodu pri Spod. Dravogradu, dné 27. avg. 2. V Lipi nad Rudo, dné 24. sept. 3. V Ribnici blizu Velikoveca, dné 15. okt. 4. Na Krčanjah, dné 12. nov. 5. Na Želinjah, dné 3. dec. 6. V Malošah, dné 27. dec. Poleg teh se je vršil dné 27. avg. tudi shod po § 2. na Djekšah. Shodi so bili vsi dobro obiskani. Razpravljalo se je na njih o raznih vprašanjih: narodnih, političnih in gospodarskih, in shodi niso bili brez uspeha. Vršili so se mirno, izvzemši shod pri Kleperniku v Lipi, kjer so velikovski soc. demokratje združeni z „bauernbundarji“ iz okolice motili zborovanje.

Kar se tiče prirejanja shodov, sem prosil že v lanskem poročilu, „naj se gg. rodoljubi sami po posameznih krajih domenijo in potem poskrbijo za shode, ker oni najbolj vedo za potrebe dotičnih krajev in kjer ter kako bi se lahko napravili shodi z dobrim vspehom.“ — Danes moram žal reči, da je ostal ta poziv glas vpijočega v puščavi, ker odbor takih prošenj za shode, izvzemši eno, ni sprejel! Torej ta poziv odbor danes ponavlja v nadi, da bo imel več vspeha!

Najveselejši dan minulega leta je bil za nas koroške Slovence gotovo dan 27. oktobra, ko smo v Sinčivasi slovesno otvorili prvo slovensko skladišče koroško! Vsakemu rodoljubu je moralo

igrati srce veselja, ko je takrat gledal čvrste vrste slovenskih mož, došlih k otvoritvi našega skladišča. Dà, tako je rekel marsikdo: dokler se naš kmet še toliko zaveda, se zanima in dela za svojo stvar, ni zgubljen! In smisel za gospodarsko združenje in s tem tudi za pravo narodno združenje in delo se je zbudila tudi drugod; upamo, da bo tudi mnogo dobrega uspeha! Žal le, da je dela toliko, a delavcev tako malo!

Dné 31. julija je priredila „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ drugo poučno zborovanje za koroške slovenske posojilnice v Celovcu. Shod je bil dobro obiskan in se je na njem živahno razpravljalo o raznih posojilničnih zadevah.

Važna za nas je zopetna razsodba celovške deželne sodnije, oziroma najvišjega sodišča, da je naš jezik izrecno priznan kot enakopraven na vseh sodiščih v slovenskem delu Koroške. Povod tej razsodbi je dala neka pravda v Beljaku, kjer je tamošnji sodnik prav samovoljno zabranil slovensko obravnavo. „Vigilantibus jura!“ pravi pregovor, dà, čuječim pravice! Nasprotnik naš je ne prestando na delu, da nam jemlje naše pravice. Dolžnost naša je, da jih čuvamo, da se zanje potegujemo, kjer je treba. Da je možno kaj doseči, nam kaže ta slučaj! In kakor pri sodnijah, moramo zahtevati svoje pravice tudi pri drugih uradih!

Slovenska šola! — Koliko se o tem govori in piše, a naprej s svojo zahtevo ne pridemo! Samo Selanom se je posrečilo v minulem letu priboriti si en slovenski razred. A tudi drugod naj se začne znova potegovati za edino pametno, t. j. narodno šolo!

Naš list „Mir“, ki je z našim društvom tesno združen, je postal tednik. S tem se je izpolnila že stara želja koroških rodoljubov. Želimo le, da najde list tudi še več podpore! Družba sv. Mohorja je imela lani na Koroškem 424 udov več. To je za nas dobro znamenje, saj nam morajo dobre knjige in časniki v marsičem nadomestovati šole!

Vrli Zilani so si ustanovili podružnico slovenskega planinskega društva. Slava jim!

Da nam vlada ni naklonjena, pokazala je opetovano. Pošiljajo nam še vedno uradnike, nezmožne slovensčine, učitelje, kateri ne zastopijo otrok.

Nasprotniki so bili na delu. „Schulverein“ in „Südmarcha“ sta neprestano na delu, pridružuje se jim „bauernbund“, ki je na shodih v Čajni, Žab-

ki čuje nad usodo ljudij, narodov in kraljestev, bo i ta zločin o svojem času kaznoval po svoji pravičnosti. Njemu pač ne bo nihče ušel!

V vseh cerkvah, ki smo jih skupno obiskovali, so peli naši izborni peveci. In povsod je bil vtisek izvanreden. To se je kar trlo ljudij okrog nas, da bi slišali te jasne in mile glasove. A se je tudi pelo, da je bilo veselje!

Predno smo v cerkvi sv. Lovrenca šli h grobu Pijevemu, je imel g. kaplan Jerovšek nagovor. Jaz — ves truden — sem sedel ob nekem steburu na slamnat stol. Nekaj hipov sedim, kar se ustavi ob meni trije zelo elegantni gospodje. Poslušajo govornika. „Kaj pravi?“ — izpregovori eden proti sosedu — nemški. „Da na Kranjskem nimajo takih cerkv!“ — „No, to mu rad verujem!“ — pripomni spet prvi. „Tudi jaz,“ — sem si mislil... No, veselilo me je, da so nas razumeli. — V cerkvi sv. Neže smo se sešli tudi s Čehi.

Katakombe.

Izmed mnogih katakomb smo si natančneje ogledali najznamenitejšo, namreč katakombo sv. Kallista. Ko je cvetel na Nemškem in po drugih deželah protestantizem, so se ljudje — kakor mnogo drugemu — posmehovali tudi starim poročilom, ki so govorila o podzemeljskih bivališčih prvih kristjanov, kjer so se ti skrivali pred trinogi, kjer so se zbirali k molitvam, kjer so darovali daritev Vsemogočnemu. A glej čudo! Previdnost božja je ravno tedaj odprla spet ona podzemeljska bivališča, da bi osramotila sovražnike, da bi zaprla usta klevetnikom.

PODLISTEK.

Naše romanje v Rim.

(Piše Fr. Ks. Meško.) — [Dalje.]

Druge cerkve.

Od sv. Neže smo šli k sv. Lovrencu — peš! To je bilo prahu! „Pol ure!“ — je rekel naš vodnik, č. g. Jerovšek. Hotel nas je pač malo potolažiti in nam s tem dati novega poguma. Ta „pol ure“ je bila namreč računjena po hrvaški, zakaj raztegnila se je na lepo urico! A hvala Bogu, tudi to smo prejadrali!

Sv. Lovrenca so pokopali v katakombi sv. Cirijske na takozvanem posestvu veranskem. Nad grobom sv. diakona in mučenika je že Konstantin Veliki sezidal krasno baziliko. Tej sta prizidala druga dela Pelagij II. (578—590) in Honorij III. (1216—1227). Ta cerkev je še najbolj ohranila prvotno podobo in prvotni slog. V srednji ladiji so še — kakor v sv. Klementu — ambone (vzvišeni prostori, nekake prižnice), kjer se poje epistola in evangelje. Dolga vrsta krasnih marmornatih stebrov, prekrasne slikarije od Fracassinija, velikost cerkve — vse to vpliva mogočno. V konfesiji počivata sv. mučenca Lovrenc in Štefan. Zadnjega svete ostanke so prenesli iz Carigrada v 6. stoletju.

Zadaj za konfesijo je grob velikega in neupogljivega borilca za sveto cerkev, mučeniškega papeža Pija IX. Kapelica, ki v nji počivajo ostanke neumrljivega papeža, je prekrasna. Vsa je preprežena s čudovitim mozaikom. Darove za

olepšavo tega prostora je pošiljal ves svet. In zato se po stenah vidijo tisočeri grbi — grbi vseh škofij, mest in plemenitih rodov, ki so prispevali k olepšavi tega svetega mesta. Med grbi je i naš krški! Kratki napis na grobu velikega moža se glasi: „Kosti in prah papeža Pija IX. Živel je 85 let, kot papež 31 let, 7 mesecev in 32 dnij. Molite zanj!“ Napis si je že pred smrtjo sestavil Pij sam, le številke so pozneje pristavili. O tem grobu se res sme reči s svetopisemskimi besedami: „In grob njegov bode slaven!“

Nad grbi je pas z napisom, ki proslavlja Pija s temi-le besedami: „S sijajem krepostij je krasil apostolski prestol. Vesoljno cerkev je napolnjeval z ljubeznijo in obéudovanjem do njega. Za resnico in pravico se je boril z nepremagljivim pogumom. Naslednikom v zgled je pretpel nešteto težav, ko je vladal krščanstvo.“ Ta slavospev velikega moža je iz peresa sedaj slavno vladajočega Leona XIII.

Telo Pijevo so prepeljali iz Vatikana k sv. Lovrencu v noči od 12. do 13. julija l. 1881. Kdor se hoče poučiti o satansko divjih dogodkih iste noči, naj bere opis iz peresa č. g. dr. Opeke v „Koledarju družbe sv. Mohorja l. 1899.“! Mi pristavljamo temu le: Najbolj divja ljudstva spoštujejo mrtve. Le laška sodrga ni imela spoštovanja do prahu velikega mučenika in uma! In italijanska vlada se ni ganila pri onih peklenskih izgrelih. Mi podpišemo sodbo, ki jo je izrekel tedaj vesoljni svet: „Sramota za narod, ki je bil sposoben takih rečij, sramota za vladu, ki je kaj takega pripustila! Pečat večne sramote jim je vžgala zgodovina — in ta pečat jim ostane... A Bog vsemogočni,

nicah in Velikovecu z vso silo nastopil zoper nas. — Zoper združenega nasprotnika se treba združiti. Zato Vas znova pozivljamo, da se oklenete našega društva, da vsak v svojem delokrogu in po svojih močeh podpirate njega delovanje in težnje.

Spomnimo se še umrlih odličnih Slovencev! Dne 6. junija je preminul dolgoletni predsednik naši Mohorjevi družbi, veleučeni in blagi stolni prošt dr. Val. Müller, dne 9. maja t. l. blagi dekan msgr. Jož. Fric, prijatelj in podpornik našemu delu. Zlasti pa žaluje naše društvo za iskrenim narodnjakom in odličnim govornikom Filip Kandut-om, ki je preminul dne 7. septembra v Štebnu pod Juno. V živem spominu nam je, kako je pokojnik požrtvovalno podpiral naše društvo in kot izvrsten govornik nastopal na njegovih shodih.

Letos praznujemo Slovenci stoletnico rojstva nepozabnega nam Slomšek-a. On je probudil Slovence, jih učil, jih navduševal za narodove svetinje. Tudi v naše bodrilo in v ravnilo našega delovanja naj so zlate besede njegove:

„Nas Slovence naj bistri glava prebrisana, nas Slovence naj greje žlahtno srce; glava in srce dajata možu poštenje in čast. Lepo naj bode cvetje našega uma, pa tudi našega dejanja obilni sad; naj cvet brez sadu ne odpade. Boga in cesarja Slovenci ne pozabimo, vse za nebesa in domovino storimo; tako bode naša Slava slovela, ki dá Slovencem toliko lepo ime. Prijatelji, ne pozabimo, da smo Slovenci!“ In to bodi naš „binkoštni program“!

O denarnem stanju društva poroča blagajnik g. dr. Al. Kraut: Društvo je imelo dohodkov: Preostanek lanskega leta: 379 gld. 74 kr. Udnina 129 gld. 10 kr., vkup 509 gld. 84 kr. — Stroškov: Za shode, tiskovine itd. 99 gld. 65 kr. — Ostane gotovine 410 gld. 19 kr. — Pri shodu se je nabralo 83 gld. udnine. One ude, ki niso bili pri shodu, prosimo, da udnino pošljejo gosp. blagajniku. — Obojno poročilo se vzame z odobravanjem na znanje.

Po predlogu gosp. dr. Janežič-a se potrdi z vsklikom dosedanjí odbor, ki je sestavljen tako: Gr. Einspieler, predsednik; Vek. Legat, podpredsednik; dr. Kraut, blagajnik; Jos. Rozman, tajnik; Fr. Grafenauer, V. Podgorc, Mat. Prosekar, Mart. Štih, Jan. Šumah, odborniki. Fr. Kobentar, Jurij Drobivnik, Jožef Božič, namestniki. Matija Servicelj, Simen Čemer, pregledovalca računov.

Poročilo o državnem zboru je moralo izostati, ker je g. drž. posl. Lambert Einspieler moral oditi že dne 5. t. m. na Dunaj.

O deželnem zboru poroča jako zanimivo g. deželni poslanec Fr. Grafenauer. V uvodu svojega govora pravi, da govori na občnih zbiorih našega društva že četrto leto o deželnem zboru, a razmere v njem so še vedno pri starem. Gospodujoča nemško-nacionalna večina je ostala nasproti nam kakor je bila od nekdaj: v narodnih stvaréh brezobzirna, v gospodarskih surova, v političnih „vuherna“. — Nato govornik našteva razne razprave in nasvete, ki so za naše volilce večjega pomena: začetek šolskega leta, cestne zadeve, uravnavanje rek, obnašanje nacionalcev v vprašanju prodaje cerkve pri sv. Hemi in o ljudskih misijonih itd. Tudi letos je večina delila bogate podpore raznim

nemškim društvom, kakor „Südmarki“, dunajskemu pevskemu društvu, nemški telovadni zvezi itd., dočim se je n. pr. podpora za šolo na Brdu odklonila. — Posebno značilna je bila razprava o podpori sinški zadrugi in o šolstvu, pri kateri priliki sta nastopila znana „modrijana“ Plavec in Oraš. Med glasnim sme hom zborovalcev je postavil govornik vso to „modrost“ v pravo luč. Dalje je pojasnoval postopanje naših poslancev in pisarenje liberalnih listov gledé kolesarskega davka in naklade na zasebno vino. Končal je govornik s toplim pozivom, da bodimo v borbi za svoje pravice odločni, neustrašeni pa stanoviti, ker baš tega tolikrat manjka, da ne dosežemo vspehov. — Izvrstnemu govoru je sledilo dolgotrajno, živahno odobravanje.

Po tem poročilu so prišle na vrsto „razne razprave“. Govoril je najprej g. podpredsednik V. Legat o jako važni zadevi, ki nas čaka še to leto, to je o ljudskem štetju. Človek bi mislil, da ljudsko štetje ni kaj posebnega, a pri nas ni tako. Stvar je zelo važna in treba je, da se zanjo pobrigamo vsi! Velika krivica se nam Slovencem dela s tem, da ne štejejo po narodnosti, marveč po „občevalnem jeziku“. Štelo naj bi se po narodnosti, in to moramo vedno znova zahtevati. Skušnja nas uči, kako so delali pri prejšnjem številjenju s pomočjo „občevalnega jezika“ iz Slovencev Nemce. Saj se za komisarje nastavlja večinoma taki ljudje, ki so nam nasprotni, in ki se potem na vse načine trudijo, da naštejejo kolikor mogoče veliko „Nemcev“. Delo jim pa olajšujejo oni mlačneži, ki ne poznajo nobene odločnosti, se strahopetno tresejo pred vsakim nasprotnikom in se radi pobahajo z nemščino, četudi le za silo lomijo par nemških besed. Kriva tej neodločnosti in neznačajnosti je sevé ponajveč vzgoja na naših šolah in razmere po uradih. Zato je številjenje po „občevalnem jeziku“ za nas krivično, nevarno, ker mnogokdo zataji svojo narodnost, četudi samo kiha po nemško. — Koliko Slovencev so na ta način že na Koroškem pozobali, mnogo po naši lastni krivdi! Vsak, ki se pri štetju zataji, izdaja sebe in svoj narod, ter je izdajalec in neznačajnež! Kako slabe posledice mora imeti tako izdajstvo za našo stvar, je jasno. Sčasom bodo trdili, da Slovencev sploh ni več na Koroškem, naše pravice se nam bodo še bolj odrekale, nego sedaj, in za Nemce šteti slovenski renegati pravim slovenskim težnjam vedno nagajajo, sklepajo in delajo zoper svoj narod. Žalostna dokaza za to sta Oraš in Plavec v letošnjem zasedanju deželnega zbora. — Potreben pouk o ljudskem štetju se bo pravočasno že podal. Ako se zahtevi Slovanov, naj se šteje po narodnosti, ne ugoti, tedaj moramo vsaj paziti in zahtevati strogo nepristranost pri štetju. Vsak naj se dá vpisati za Slovence, gleda naj pa, da se bo to zgodilo tudi pri drugih! Ponos in odločnost, zavednost in neustrašenost velja. Pazimo in glejmo, da se naše število ne bo zopet skrcilo! (Živahno odobravanje.)

Gosp. Podgorc poroča na to o **zadružnem gibanju**. Kaže na to, kako se nam je od nasprotne strani v tem oziru vsilil boj. Naše skladišče v Sinčivasi se ni ustanovilo kot bojno orodje, kakor trdijo nasprotniki; pač pa je in mora biti bramba, ki brani našega kmeta propada, ki ga združuje in ga tudi v moralnem in narodnem oziru povzdiguje. — Opisuje na to težave, ki jih treba prebiti

in kako se je promet in kupčija razvila. Kupčijske razmere so zlasti na Koroškem zelo težavne, konkurenca od zunaj, zlasti z Ogerskega, zelo velika, a kljub temu so se ravno po našem skladišču ohranile cene žitu v Velikovecu višje, nego bi jih sicer plačevali. — Nasprotniki zagnali so bojni krik in so nam napovedali vojsko. Naša dolžnost je, da se zoper nje organizujemo. Sila rodi protisilo! — Konečno se govornik zahvaljuje še posojilnicam in posameznikom za podporo. — Izvrstni in navdušeni govor se je na mnogih mestih burno odobral in ob koncu se je govorniku živahno ploskalo. Srčna ovacija je pokazala, kako hvaležni so vsi g. Podgorcu za njegovo požrtvovalno delovanje, in to mu bodi v malo zadostilo za mnogi trud in napade, katere mora prenašati od nasprotne strani!

Nato se je prebral sledeči brzojav:

Dunaj. Današnjemu zborovanju najobilniši božji blagoslov in najbolji vspeh vsem nasvetom in sklepom v prid naše gospodarske organizacije in v zboljšanje naših narodnih, zlasti šolskih in uradniških razmer. Zbornica umira. Čehi so volje prenehati z obstrukcijo, ako vlada takoj prekliče tajni Kindingerjev ukaz. Če ne, je parlament prihodnji teden pokopan. Živili zavedni zborovalci!

Einspieler.

Ta pozdrav gospoda državnega poslanca se je vsprejel z živahnim odobravanjem. G. dr. Kraut je tudi z ozirom na to spregovoril na kratko o **sedanjem političnem položaju**. Položaj je zelo resen in baš sedaj se zna odločiti naša nadaljna usoda. Zato je sedaj čas, da izrečemo svoje mnenje. Obstrukcije ne moremo odobravati, mi smo zoper vsako obstrukcijo, ker za nas je itak le državni zbor mesto, kjer se morejo naši poslanci potegovati za naše pravice. Reči pa se mora, da je Češka k sedanjemu postopanju prisilila vlada sama! S tem, da se je brezpogojno udala levičarjem, je sama obstrukcijo nekako sankcionirala (potrdila). Češka obstrukcija ima moralno podlago, ker Čehi se boré za svoje pravice. Kar čez noč so vrgli češke pravice pod klop. Vedno moramo poudarjati, da hočemo za enake dolžnosti tudi enake pravice, da zahtevamo enakopravnost in enakovrednost. — Govornik nato še podrobneje utemeljuje in stavi sledeči predlog:

Občni zbor odločno zahteva, da se slovanska kršćansko-narodna zveza zastavi za to:

- I. da se naj vrši ljudsko številjenje po narodnosti, in
- II. da se dela na vzdržanje dosedanje desnice v državnem zboru in Čehov v njej, katerim izraža svoje simpatije v britkem boju za narodne pravice;
- III. odboru dá se nalog, da vladi predloži spomenico gledé šolskih in uradniških razmer.

Gosp. Štef. Bayer podpira ta predlog, ki se na to enoglasno sprejme in takoj brzojavno sporoči g. državnemu poslancu L. Einspielerju.

Gosp. Grafenauer stavi resolucijo:

Na občnem zboru zbrani izrekajo svojemu gosp. državnemu poslancu Lamb. Einspielerju popolno zaupanje, odobravajo popolnoma njegovo postopanje in se zahvaljujejo za njegovo vneto delovanje. Odločno zavračajo vse zlobne napade od nasprotne strani, zlasti od liberalnih listov.

Tudi ta resolucija se z živahnim odobravanjem sprejme in izreče se dalje zaupanje in zahvala tudi gg. slovenskim deželnim poslaneom.

Nato so se na kratko razpravljale razne društvene zadeve. Ob 1/2 6. uri zaključil g. predsednik zborovanje, zahvalivši se udeležencem in g. komisarju, z „živio“-klici presvitlemu cesarju.

Dne 31. maja leta 1578. so kopali delavci v nekem vinogradu na salarski cesti, ne daleč od Rima. In tedaj se je hipoma zemlja pod njimi udrla. Našli so pod zemljo dolge, ozke hodnike, ki so imeli ob straneh obširnejše prostore, slične kapelicam. Stene in strop so bili popisani in so kazali razne podobe: Ime Gospodovo, znamenje sv. križa, goloba z oljkinjo vejico, dobrega pastirja, Mojzesa, ki izvabi s palico vodo iz skale, pelikana, ki z lastno krvjo hrani mladiče itd. Ob straneh so bile povprečne dolbine, ki so bile zatvorjene s kameninimi ploščami. V teh dolbinah so počivala telesa mučnikov in drugih prvih kristjanov...

V Rimu je bilo vse presenečeno. Neki istodobni zgodovinar (Baronius) piše o tem: „Rim je bil presenečen in začuden, ko je zvedel o teh podzemeljskih mestih v svojem obližju, o mestih, ki so za časa preganjanj služila kristjanom v zavetišče in stanovanje, ki pa sedaj hranijo le grobove. Z začudenjem zre oko, kar je dosedaj le bralo v knjigah...“

Imenovali so te grobove „katakombe“. Od kod ime? Najznamenitejša rimska cesta je bila v starih časih apijska. Ta se vleče kake majhne pol urice južno od Rima nekaj časa po majhni dolinici, ki so jo imenovali pri katakombah („ad catacumbas“). V oni nižini stoji staroslavna cerkev sv. Sebastijana. V njeni bližini pa je oni podzemeljski rov, v katerem so nekaj časa počivala telesa prvakov-apostolov. Zato sta cerkev in rov dobila ime „v katakombah“. V 8. stoletju je prešlo to ime v obče na podzemeljska grobišča...

Ob času, ko so nastopili v Rimu kristjani, so Rimljani mrtve sežigali. Prah so zbrali in ga

položili v dragocene posode. A ta navada se je kristjanom studila. Oni so verovali v vstajenje mrtvih. Zato so mrtve mazili in pokopavali. Saj je telo dom neumrljive duše! „Pri kristjanih“ — piše sv. Jeronim — „smrt ni smrt, ampak počitek, spanje do velikega dneva, ko bodo vstala vsa telesa.“ Ker pa so se kristjani čutili vsi brate, so svoje mrtve pokopavali skupno na skupnih pokopališčih.

Kako pa to? Ali jim Rimljani niso branili? Ne — vsaj v začetku ne! Rimska postava je namreč določevala: „Vsak lahko posveti kak kos zemlje, ako pokoplje v nji mrliča.“ In ne samo grob sam, ampak tudi okolica groba je bila s tem posvečena. Tak kos zemlje se ni smel ne prodati, ne kupiti, in tudi upniki ga niso smeli zahtevati za se. Ostal je trajna posest družine, katere mrtvi so počivali v grobovih. Med prvimi kristjani jih je bilo mnogo iz najplemenitejših, najbogatejših rimskih družin. Mučenik Flavij Klemens n. pr. je bil nečak cesarja Domicija. Žena njegova Flavija Domitila je bila istotako s cesarjem v sorodu, istotako devica Domitila. Da so imeli za se in za druge kristjane pokopališča, so ti bogati verniki sezidali na svojih tleh grob ter določili, koliko posesti da spada k temu grobu. In tako je bil ta kraj varen, ker je bil po postavah posvečen. Da so nastali skupni grobovi res tako, pričajo spomeniki, ki so jih našli v katakombi sv. Domitile in ki so najbrž iz prvega stoletja.

Kdo je kopal katakombe? Za to so bile posebne bratovščine, katerih družniki so opravljali ta posel. Ob straneh se še sedaj vidijo znaki ozkih, ostrih motik. Prvi predstojnik teh katakomb je bil dijakon, poznejši papež Kalist...

Ako bi katakombe razvrstili drugo za drugo, bi tvorile progo tako dolgo, kakor je cela Italija. Prostor, ki je podkopen s katakombami, meri približno 2,466.778 štirjaških metrov, približno eno miljo v štirikotu.

Svetost teh pokopališč so spoštovali celo rimski tringot kakor Nero, Domicijan, Trajan, Hadrijan, Septimij Sever in celo krovok Decij. Miroljubna cesarja Aleksander Sever (222—235) in Filip (244 do 249) sta dovolila, da so se nad grobovi mučnikov sezidale kapelice. Pri tem so katakombe zgoraj odprli in na odprtinah sezidali strehe. Prvi je oskrnil katakombe cesar Valerian leta 257. „Cesar Valerijan in Galijan prepovedujeta, se kje zbirati ali hoditi na pokopališča“ — tako se je glasila prepoved, naperjena zoper kristjane. A sv. Kalist II. se je vendar s kristjani sešel v katakombi Pretekstovi. Tukaj so ga vojaki prijeli, ga vlekli v Rim, odtod spet v katakombe, kjer so ga z dijakoni in duhovniki ubili, „ker je zaničeval zapoved Valerijanovo“. Od tedaj kristjani tudi v katakombah niso bili varni. Vojaki so jih tu zalezovali in lovili.

Grška mučenika Krisanta in Darijo so pagani vrgli v neko tako duplino ter ju živa zakopali. Ko je pozneje večje število kristjanov šlo v isto katakombo, da bi molili, so jih neverniki opazovali in zazidali. — Sv. Emerencijana, iz plemenite stare rodovine, je molila na grobu sv. Neže. Pagani so jo pri odprtini kapelice zapazili. Vsipali so kamenja na njo ter jo umorili. — Sv. Kandido so vrgli skozi tako kapelično odprtino v globino in za njo so vsipali kamenja. Tako je dosegla venec mučeništva.

(Dalje sledi.)

Zborovanje je bilo vseskozi živahno in zanimivo, in žal le, da ni bilo več udeležencev! Tu bi bilo mesto, da pové vsak svoje želje in težnje. Upamo, da bo shod obrodil lep sad in da se rojaki vedno tesneje oklenejo našega političnega društva.

Dopisi.

Slovenci! Zakurite na večer 6. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Iz Šmihela nad Pliberkom. (Birma.) V pondeljek dné 28. maja je bil ves Šmihel v prazniškem krasu. Popoludne ob 4. uri sprejme pri zelenem slavaloku osem duhovnikov prevzvišenega knezoškofa. Imenom šolske mladine ga pozdravi v krepkem slovenskem govoru belooblečena deklica. Pokloni se mu tudi občinski zastop bistrski z g. županom na čelu ter načelnistvo posojilnice. Drugi dan je sprejelo zakrament sv. birmo 387 otrok, od teh iz domače župnije 171, drugi iz sosednih. Po birmovanju so si mil. g. knezoškof ogledali sedaj tako lepo šmihelsko cerkev. Svoje zadovoljstvo so izrekli nad vsem in še posebej nad krasnima novima spovednicama. Izdelal jih je znani mizarski mojster iz Slov. Gradca, g. Filač. Cena jima je nekaj nad 300 gld., in če upoštevamo hrastov les in umetne rezbarije, ni prevelika. Delo njegovih rok le priporočamo!

Iz Velikovca. (Nesreče.) V petek zjutraj pred binkoštni je pogorel posestnik p. d. Kol v Hudem kraju, fara Djekše. Bil je menda zavarovan za 1200 gld. — Na binkoštni pondeljek je tukaj, ko so ljudje ravno v velikih trumah šli od božje službe, vozil velikovski postilijon prehitro in povozil neko deklico iz Št. Peterske župnije. Ponesrečeno deklico prenesli so v bližnjo lekarno, kjer jej je bila prva pomoč. — Na binkoštni torek se je ponesrečil č. g. klosterski župnik Korman. Poklican je bil na spoved k nekemu kmetu, katerega je kap zadela. Kmetov hlapec je vozil g. župnika z jako iskrim konjem in zvrnil, tako da si je g. župnik nalomil levo roko. Grebinski zdravnik je nemudoma ponesrečenemu gospodu obvezal roko. Č. g. župnik bo moral nekaj tednov hude bolečine prestajati kot žrtva svojega poklica.

Iz Dvora. (Smrt po pretepu.) Na binkoštni praznik se je v neki gostilni zabavljalo več možakov, med njimi mlinar Lorenc Koprivnik iz Borovnice; mož je bil močan in zdrav. Pri zabavi je prišlo do tepeža, od začetka samo za „špas“, kdo je bolj močen, potem je menda bila resnica. Mlinarja so po noči morali zapeljati domov, ker mu je naenkrat prišlo hudo v črevah, in drug dan je ubožec v strašnih bolečinah umrl. Dne 6. t. m. so ga zdravniki razrezali in našlo se je, da so se mu čreva zmešala, kar more biti nasledek pretepa. To so posledki neposvečevanja praznikov! R.

Iz Suhe pri Škofičah. (Požar.) V petek dné 1. junija ob 1/2 7. uri je začelo goreti v skednju pri Simi. Ljudje so bili vsi deloma na polju ali v gori. Kako se prestrašijo, ko zagledajo ogenj. Skedenj je bil v kratkem ves v ognju. Tudi hiša se je vnela in pogorela. Živino so mogli še rešiti. K sreči ni bilo vetra, in strehe so bile od dežja namočene, zato je škofiška požarna bramba ložje obvarovala sosedna poslopja pred ognjem. Pogorelec je bil zavarovan za 1900 gld., škoda je seveda večja. Kako je nastal ogenj, se še ne ve.

Iz Škofič. (Nov stolp.) Škofičani pridno vozimo les za popravljanje stolpa. Naš stolp je namreč čisto nizek; kostanji, kateri rastejo na sejnišču, so ga že prerastli, tudi streha je le nizka in štirivoglata. Več let smo se že pripravljali k temu, da bi ga povikšali in mu napravili tudi primernejšo in višjo streho. Letos smo res prišli do tega. Komisija, katera je dné 22. maja vse popravljene potrebno pregledovala, nam sicer za povikšanje stolpa ni obljubila nobene podpore, pač pa za streho. Pa kdor ima le kaj lesa, ga rad dá k cerkvi zastonj, ker vsi že radi storimo kar le moremo za olepšavo hiše božje. Delo je prevzel naš rojak, zidarski mojster Luka Šranc v Vrbi.

Iz Zoprač pri Logivasi. (Cerkev popravljena.) Našo sicer majhno, a lepo zidano gotično cerkvico smo lepo popravili. Tla so iz rudečih in rumenih cementnih plošč, katere smo dobili od bistrške tovarne, kvadratmeter po 1 gld. 60 kr. Okna nam je napravil g. Suppersberg iz Celovca. Ona so iz barvanega stekla in napravijo krasen utis na človeka, ki vstopi v lično cerkvico. Vseh pet oken skupaj je stalo 150 gld. Vsi stroški znašajo 300 gld. Da smo mogli cerkvico tako lepo popraviti, za to se imamo zahvaliti pred vsem že rajnemu Jakobu Perdaherju p. d. Harku, ki je v oporoki daroval za popravljanje cerkve 100 gld. Kajznikova Urša nam je poslala iz Opatije v isto svrhu 30 gld. Bog povrni tudi vsem drugim dobrot-

nikom stotero vse, kar so storili v olepšavo cerkve in Bogu na čast. —

Iz Zgornjega Roža. (To in ono.) Slutim, da ste že hudi, g. urednik, ker iz rožne doline nič ni dopisa. Evo ga! Čakal sem, da bo nekaj več novega. Prvo je, da smo tu imeli sv. birmo, in sicer v Rožeku dné 28. aprila. Prišlo je dosti ljudij in otrok je bilo birmanih 132 iz petnajst far. Veseli smo bili, da so nas obiskali naš višji pastir, ki so še celo sami pridigali, a žalibog, da jih nismo zastopili, ker so pridigali nemško za nas Slovence, ki smo bili v obilnem številu v cerkvi. Naši posilili Nemci pa so sedeli v gostilni in jih je en mož moral opomniti, da imajo sedaj priložnost nemško pridigo poslušati, naj tedaj gredo — a šli niso. Drugi dan je bila birma v Podgorjah. Ker je bil ta dan tudi cerkveni shod, je prišlo veliko ljudstva skupaj; birmanih je bilo 160 otrok. Milostljivi knezoškof so videli, da je Slovenec še veren sin svoje matere sv. cerkve. — Kakor se sliši bodo v Vrbi odpadli nekateri od katoliške vere in nabirajo že denar, da bodo zidali protestanski tempelj. Na čelu je neki — učitelj Maier, hud sovražnik Slovencev in vsega katoliškega. In tak mož je vzgojitelj katoliških otrok! — Zdaj še nekaj žalostnih novic. Dne 28. maja se je v Št. Jakobski fari v Gorinčah obesil posestnik J. A. Ubožec je znorel. Enak slučaj se je prigodil v Rožeku v soboto pred binkošti. Kuharica posestnika S. K. je tudi znorela, naredila je ob treh zjutraj na dvorišču germo, in jo je zažgala ter sama stopila v ogenj, da se je do kolen strašno ožgala. Kot vzrok svojega djanja je navedla, da mora sebe žrtvovati in sicer predno bo mežnar juternico odzvonil, ker drugače bode zgorelo več drugih oseb. K sreči so ogenj hitro pogasili, da ni bilo večje nesreče. R.

Iz kanalske doline. (Umor. — Razno.) Na cesti iz Lužnice v Lipaljasov so našli dné 5. t. m. truplo neke ženske, malone nago. Imela je več ran. Kmalu so izvedeli, da je umorjena babica Ter. Sobota. Sumili so, da jo je umoril vojak topništva Brandolini v trdnjavi v Naborjetu. Zapri so ga in kmalu je svoj zločin pripoznal. — Meseca maja smo imeli 20 duij dež! Binkoštni pondeljek je zopet močno deževalo, na veliko žalost romarjem in izletnikom. — Planinska koč „Zajezerom“ je odprta od 1. junija. — V Trbižu se je dné 5. t. m. ponesrečil 54letni Mark Šluga. Padel je tako nesrečno v nek jarek, da je takoj obležal mrtev. — Po noči od 5. na 6. t. m. so ukradli neznani tatovi ravnatelj Šnablegerju v Trbižu 18 najlepših kur.

Iz zilske doline. (Razno.) Iz Kazaz pri Št. Štefanu je šlo zopet šest oseb v Ameriko, iskat „novo srečo“. Doma vedno bolj primanjkuje delavnih močij, ljudje pa se izseljujejo v tujino. Nezdružbe razmere! — G. Hild v Šmohoru je letošnjo vigrad poslal nad tisoč panjev čebel v inozemstvo. — V Blačah so čutili po noči 3. jun. precej močen potres. — Na binkoštni pondeljek sta se v Zilski Bistrici pretepala nek fant s Čač in vojak s Trbiža. Ta je fanta s svojo sabljo precej hudo ranil na glavi. — Praktičen tečaj za sadjerejce bode dné 17. jun. v Podklostru. —

Novičar.

(Slomšekova slavnost.) V četrtek dné 21. junija ob pol 5. uri popoludne priredijo tukajšnji slovenski bogoslovci v spomin stoletnice rojstva našega nepozabljivega škofa A. M. Slomškega slavnostno akademijo z raznovrstnim sporedom. Slavnostni govor bo pokazal, da je ljudska šola po Slomškovih nazorih za nas koroške Slovence edino prava. Ta slavnost bo tudi zaraditega večjega pomena, ker nastopijo prvokrat — t a m b u r a š i. Vsled velikodušnih daril častitih rodoljubov je slovenskim bogoslovcem bilo mogoče ustanoviti lastni tamburaški zbor. — Rodoljube, katere povabimo s posebnimi vabili, prosimo, da pridejo gotovo in točno, da bo slavnost tem sijajnejša. Tudi po povabljenih vpeljani rodoljubi so dobro došli! —

(Deželni šolski svet) je v svoji seji dné 1. t. m. določil, da bo učni jezik na novoustanovljeni šoli v Malem Št. Vidu nemšk, z dostavkom, da mora tamošnji učitelj znati slovensko. V šolo bodo hodili malone sami slovenski otroci, in vendar se bo poučevalo edino le nemško! Nes pametni stariši, ki kaj takega zahtevajo, še bolj nes pametna pa šolska oblast, ki kaj takega dovoljuje! Kdaj bo naš slaven deželni šolski svet prišel do boljšega spoznanja, kdaj bo vendar hotel malo bolj ustreči pravim potrebam ljudstva, kdaj bo nehal biti najvišji namen šol po slovenskem Koroškem: ponemčevanje?

(Mestni župnik L. Unterkreuter †.) V petek dné 8. junija je umrl tukajšnji č. g. mestni župnik pri glavni mestni fari sv. Ilja, Leopold Unterkreuter. Bil je do zadnjih dnij čil in zdrav. V četrtek zjutraj ga je zadela kap. Našli so ga poleg postelje brez zavestnega. Pokojnik se je porodil dné 14. novembra 1838 v Zwickenbergu nad

Zgor. Dravogradom, bil v mašnika posvečen dné 26. julija 1863. Služil je na raznih krajih za kaplana, od 1. 1871. do 1895. za župnika v Zgornjem Dravogradu. To leto je prišel za mestnega župnika v Celovec, kjer je veliko deloval za dobro stvar v raznih društvi. Bil je tudi nadzornik mestnih dekliških šol, ud mestnega šolskega sveta itd. — Pokojnik je bil rodom Nemeč, a zelo naklonjen tudi nam Slovincem. Že kot bogoslovec je rad podpiral slovensko petje. Letos se je udeležil z Dunajčani romanja v Rim. Tam je v cerkvi sv. Petra slišal slovensko petje in ni ga mogel dosti prehaliti. Pokojnik je bil blaga duša v pravem pomenu besede. Vsak, kdor ga je poznal, ga je imel rad. Pogreb v nedeljo popoludne je bil nad vse veličasten. Udeležile so se ga ogromne množice ljudstva in zelo veliko duhovnikov. Tak lep pogreb redko vidi Celovec. N. p. v m.!

(Duhovske zadeve.) Za provizorja glavne mestne fare v Celovcu je imenovan prvi mestni kaplan g. Janez Unterluggauer. — Duhovne vaje za duhovnike bodo v kn. šk. Marijanišču od 27. do 31. avgusta. Vodil jih bode o. Hamerle iz družbe presv. Odršenika.

(Osebnice.) Dne 5. t. m. je dospel v Celovec nadvojvoda Rainer in pregledal tukajšnji brambovski polk. Dne 6. je odpotoval na Češko. Dne 8. je feldmaršallajtnant pl. Sieglitz pregledoval 17. pešpolk.

(Nove narodne razglednice.) V kratkem bodo izšle krasne razglednice Kotmarevasi. Izdelala jih bo dobroznana slovanska tvrdka Husnik in Häusler v Pragi po fotografiji slovenskega amaterja. Založil jih je gosp. Matija Prosekar na Plešivcu. Zato opozarjamo vse razprodajalce, naj se obračajo gledé njih na omenjenega zalagatelja. — Nabiranci in odjemalci zahtevajte povsodi le narodne razglednice!

(Samomor vojaka.) V Celovcu si je dné 5. junija vojak Viktor Hauptman 17. pešpolka prestrelil vrat. Ustreljenega je bilo grozno pogledati; jezik mu je visel iz ust, možgane so bile na stropu, nekaj jih je bilo na njegovem hrbtu. Pri 17. pešpolku se vrše sedaj redno samomori. Kdo je temu kriv?

(Lepa vzgoja!) „Slov. Gospodar“ piše: Nadzornišvo nemških šol po spodajštajerskih mestih je izročil nadzornik Linhart ravnatelj g. Frišu. V tem okrožju, spadajočim pod Frišovo nadzorstvo, se je zgodilo zopet naslednje: Nemški učitelj je šel z otroki mimo križa. Rekel jim je: Glejte, kako žalostno se Bog drži, ker mu je žal, da je Slovence in Hrvate ustvaril. — Nek drug učitelj je hodil z učenci na izlet. Na povratku se je klicalo: „heil und sig, den vindišen den štrik.“ (Srečo in zmago — Nemcem seveda, — Slovincem pa vrv). Lepe šolske razmere! Tako se goji strpljivost med sosednimi národi!

(Osebnice dohodnina) je prinesla državi v letu 1899.: v Mariboru 50.328 gld., v Celovcu 60.535 gld., v Gorici 55.843 gld., v Gradcu 519.067 gld., v Ljubljani 84.705 gld.

Naša gospodarska organizacija.

Posojilnica v Št. Janžu v Rožni dolini je imela lani, t. j. v osmem upravnem letu, 138.374 kron 14 vinarjev denarnega prometa. Pristopilo je 17 zadružnikov, izplačani so 4 zadružnikom 4 deleži, ostalo je 274 zadružnikov z 275 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 71, uničilo pa 32; obstoji 354 knjižice za 167.025 kron 70 vinarjev, in znaša povprečna vloga 471 kron 82 vinarjev. Posodilo se je na novo 16 zadružnikom, 16 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo; dolžnikov je 208, ki dolžujejo skupaj 149.840 kron 76 vin., ali povprek 713 kron 12 vin. Načelstvo dobi po razdelitvi občnega zbora 400 kron. Za dobrodelne namene se je dalo 220 kron, ostanek 338 kron 84 vin. pa se pridene rezervni zakladi, katera je s tem narastla na 4159 kron 82 vin. — Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, katera je zadnjo revizijo izvršila dné 7. junija 1899.

Zamolčati se pri tej priliki ne sme, da je posojilnica po sklepu občnega zbora leta 1898. ustanovila „Cesarski jubilejni zaklad“, kateri ima svoječasno služiti v podporo kakemu slovenskemu visokošolcu iz posojilničnega delokroga, kateri zaklad znaša sedaj 121 kron 46 vin. Ravno tako se je leta 1896. ustanovil „zadružni zaklad“, kateri se sme porabiti po sklepu odbora za nakup kmetijskega orodja ali drugih zadružnikom koristnih rečij. Ta zaklad znaša danes 409 kron 20 vin. — Pri količkej objektivnem razpravljanju tega poročila mora vsak priti do prepričanja, da je tisti brezvestni mazač delal veliko krivico posojilničnemu oboju, če je mislil na našo posojilnico, ko je v „Kärntner Nachrichten“ iz dné 11. sušca 1900, št. 20. pisal: „Wir haben hier auch zwei slovenische Vorschusskassen, doch besteht deren öffentliches Wirken meist in Exekutionen. Von

einer Vertheilung des Reingewinnes haben wir selten etwas vernommen, denn die erübrigten Gelder fließen in die Taschen der Funktionäre und das nimmersatte Maul der grossslavischen Propaganda.“ Na slovensko teh besed ne bomo prestavljali, niti zlobnemu čekanju odgovarjali. Saj vemo, od kod veje ta sapa, in kakšni so tisti „ljudski prijatelji“, ki na tak način lažejo po nemških listih. Ptice spoznaš po petji, mazače liberalnih listov pa po — lažeh! — Omenimo samo, da je občni zbor dne 22. aprila 1900 izrekel v zadostilo načelnistvu hranilnice in posojilnice v Št. Janžu v rožni dolini popolno zaupanje in ob enem obsodil pisavo v „Kärntner Nachrichten“ kot popolnoma neopravičeno in lažljivo. Vsled tega se načelnistvo za to zlobno obrekovanje ne bode brigalo v svesti si prislovice: „Pustite pse, da lajajo, to kaže le, da jahamo!“ — k

Gospodarske stvari.

Kako je spoznati ikrastega prašiča? Prašič, ki ima le malo iker, se po zunanje ne loči od zdravca. Ako ima pa mnogo iker, dobi pod jezikom mozolje, velike kakor grah. Tudi na tem je spoznati ikrasto žival, da noče jesti, da so oči motne in da je glas bolj zamolkel. Ikrasto meso vživati, ako ni zadosti skuhan, je silno škodljivo, kajti iz vsake ikre nastane v človeškem telesu trakulja.

Tržne cene.

V Celovcu, dne 7. junija.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	11	40	14	25	— konjev
rž	9	16	11	45	2 pitana vola
ječmen . . .	—	—	—	—	56 vprežnih volov
oves	5	25	6	56	5 juncev
turšica . . .	8	20	10	25	67 krav
pšeno	15	—	18	75	— telic
fižol	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . . .	1	80	2	92	697 prascev
deteljno seme	—	—	—	—	
ajda	9	90	12	37	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 238 K do 259 K, krave po 78 K do 290 K.

Sladko seno je meterski cent po 4 K 60 v do 5 K 40 v, kislo seno po 2 K 80 v do 4 K 40 v, slama po 2 K 90 v do 3 K 50 v.

Promet je bil srednji, kupčija mlačna. Kupci so bili iz Celovca in okolice, iz Zgornjega Koroškega in Tirolskega.

Velikovec, dne 6. junija. Prignali so: 412 volov, 173 krav, 9 telic, 12 telet, 181 ovac, 8 koz, 210 svinj. Cena pitanih volov 60 do 66 kron, vprežnih volov 54 do 60 kron za metriški cent žive vage. — Promet z govejo živino je bil jako dober; prišli so kupci iz Tirolskega in mesariji iz Celovca, tudi z ovci je bil promet jako živahen in bile so skoraj vse prodane. S svinjami je bilo malo prometa.

Dobrlavas, dne 5. junija. Prignali so: 9 krav, 2 telici 12 ovc. Sejem je bil slabo obiskan, kupčija slaba.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Pliberk. Dne 21. junija ob 1/11. uri, Mežnarjeva bajta v Dvoru, vl. št. 92, d. ob. Bistrica. Cena 2449 kron, najnižja ponudba 1811 kron.

Beljak. Dne 20. junija ob 9. uri, kmetija vl. št. 242 d. ob. Rute. Cena 1858 kron, najmanjša ponudba 1238 kron.

Velikovec. Dne 22. junija ob 11. uri, Klobasova kmetija, vl. št. 16, d. ob. Vodovnica (pri Ovbrah). Cena 2800 kron, najnižja ponudba 1874 kron.

— Dne 30. junija ob 10. uri bo dražba 8 kmetij, oziroma zemljišč, na Krčanjah, namreč Rakanceve, Ruprehove, Bukovnikove, Vušnikovove, Dabanove. Vsa posestva so vkup cenjena na 34.829 kron.

Loterijske številke od 9. junija 1900.

Gradec	80	51	3	53	41
Dunaj	51	39	59	53	70

Najizvrstnejši, priznано najboljši

Jekleni plugi, z 1, 2, 3 in 4 lemeži, brane za travnike in blata, z verižicami in dijagonalne, poljske valjarje iz jeklene pločevine, sejalnice „Agrikola“, stroje za košnjo trave, detelje in žita, vile za seno, obračalnice za seno, patentovane sušilnice za sadje, zelenjavo itd. stiskalnice za vino in sadje ter za vse namene, mline za sadje in grozdje, robkalnice za grozdje, samo od sebe delujoče patentovane škropilnice za grozdje, grenkuljico in krvno uš „SYPHONIA“ premakljive štedilne peči, parnice za krmo

PH. MAYFARTH in sodr.,

Ustanovljeno 1872.

na Dunaju, II/1. Taborstrasse 71.

750 delavcev.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnam in vseh večjih razstavah.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico priredi v nedeljo dne 24. rožnika (na Kres) t. l. ob 1/3. uri. popoldne letni občni zbor pri „Mežnarju“ v Št. Štefanu pri Velikovcu po sledečem vsporedju: 1. Pozdrav predsednika. 2. a) Govor o šoli, govori č. g. Valentin Weis, kanonik v Velikovcu; b) gospodarski govor, govori č. g. Valentin Podgorc, vikarij v Celovcu. 3. Poročila tajnika in blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev zastopnikov k veliki skupščini. 6. Pobiranje letnih doneskov in vpisovanje novih udov. Po zborovanju prosta zabava. K temu shodu prijazno vabi vse zavedne Slovence in Slovenke

odbor. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico priredi v nedeljo dne 24. rožnika (na Kres) 1900 ob 4. uri popoldne letni občni zbor v Ločah pri Grumetaru, in sicer ob lepem vremenu pod milim nebom, ob slabem vremenu pod streho. Vspored občnega zbora: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročila tajnika. 3. Poročila blagajnika. 4. Volitev zastopnikov k veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda. 5. Volitev odbornikov za l. 1901. 6. Volitev dveh pregledovalcev računov. 7. Pobiranje doneskov in vpisovanje novih udov. 8. Poučni govor. 9. Slučajni govori. Temu sledi: Prosta zabava (petje, deklamacije, smešna lica, lica v korist družbe). Na mnogoštevilno udeležitev občnega zbora vabi uljudno vse ude in vse rojake

Opomba. Vstop je dovoljen udom in po udih povabljenim gostom.

NAZNANILA.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, sina poštenih starišev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki je z dobrim vspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj ali ob sklepu šolskega leta

tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Lepa, zidana hiša

p. d. pri Polcarju v Selu pri Žreleu v Podkarnoški fari, ki ima 28 oralov svetá (gozd, polje in travniki vse blizu hiše), se prodá iz proste roke. Več se izve pri Mariji Štefon p. d. pri Kovaču, Podkarnosom, pošta Žrelec (Ebenthal) na Koroškem.

Umetnijski zavod
za
slikarije na steklo.

B. Škarda
v Brnu.

Odlikovan osemkrat
s prvimi darili.

Poseben zavod
za slikana
cerkvena okna v
vsakem slogu in
vsaki izpeljavi.

Ceniki, proračuni, načrti in osnutki, kakor vsi strokovnjaški nasveti zastoj.

—————

Mlatilnice

na ročno gonjo,
vitle ali par,

vitle, da se napreže 1 do 6 živine. Najnovejša žitne čistilnice, trijerje, robkalnice za koruzo, rezalnice za krmo, rezalnice za repo, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, kakor vse druge

kmetijske stroje izdelujejo in pošiljajo v najnovejši sestavi

c. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarno in fužino na par.

Letovišče!

Za poletne mesece ima oddati dve lepi novi sobi (z opravo v eni sobi ali pa brez iste) za primerno ceno Matej Prosekar, posestnik v Kotmarivasi pri Celovcu.

Dva krojaška pomočnika

sprejme takoj Josip Kaus, krojaški mojster v Radnivasu, zadnja pošta Riegersdorf pri Beljaku na Koroškem.

Doktorja pl. Trnkóczyja

mного preskušena zdravilna in redilna sredstva, preskušena že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczyja v Ljubljani,

Kranjsko.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in

najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

želodečne

kapljice. Izborna sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Krogljice,

odvajalne, želodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Škatlja 42 h, šest škatljic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatlja 80 h, tri škatlje 2 K.

Prsni,

pljučni in kašljivi sok ali zeliščni sirup, prirejen za lahko razvarljivim apnenim železom, utišuje kašelj, raztvarja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

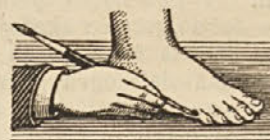
Drgnilni

ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživlajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varst. znamka.

Tinktura za kurja očesa,

Varstvena znamka.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljen, kedar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom gledé uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Varstvena znamka.

Prašičji

redilni in krmilni prašek. Varstveno in dijetelčno sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Glasom razglasa visoke c. kr. deželne vlade z dne 18. julija 1899 smejo ta prašek tudi trgovci prodajati. Zahteva naj se pa pri istih samo pod imenom doktorja pl. Trnkóczyja prašičji prašek, pristen samo z gorenjo varstveno znamko.